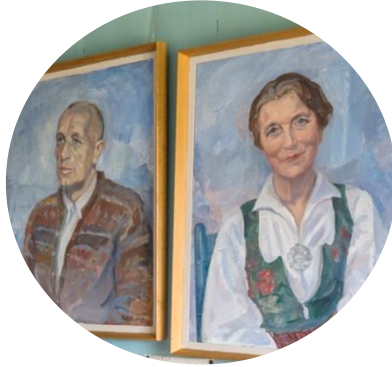

PLANPROGRAM

Kommunedelplan for kulturminner i Folldal 2019-2029

Vedtatt 2018

Innhold

1. Bakgrunn og mål for arbeidet med kulturminneplanen	1
1.1. Riksantikvarens og fylkeskommunens initiativ	1
1.2. Rammer for planarbeidet	2
1.2.1. Krav til planprosess og plandokumenter	2
1.2.1. Relevante begrep	3
1.2.2. Lover og planer i forskjellige nivåer	6
1.2.3. Regionalt nivå	8
1.2.4. Lokalt nivå	8
2. Mål og strategi	10
2.1. Kulturminner og kulturmiljøer i Folldal	10
2.2. Mål gitt på regionalt nivå	11
2.3. Mål på kommunalt nivå	12
2.4. Strategi	16
2.5. Målgrupper for kulturminneplanen	16
3. Opplagg for medvirkning	17
3.1. Informasjonsarenaer	18
3.2. Aktører i planprosessen	19
3.3. Kunnskapsgrunnlag	20
3.4. Ønsker om innspill	21
4. Intern organisering av arbeidet	22
4.1. Politisk styringsgruppe	22
4.2. Administrativ arbeidsgruppe	23
4.3. Framdrift	24
4.3.1. Sammenfatta framdriftsplan for hele planprosessen	24
4.3.2. Detaljert framdriftsplan for planoppstart og planprogram	25
4.3.3. Detaljert framdriftsplan for arbeidet med sjølve planen	26
5. Kontaktinformasjon	0
6. Litteraturliste	2

Framsidedfoto: To foto av interiør i Uppigard Streitlien. Foto: ©Jan von Steijern. Foto av mat på høsttakkefest i Uppigard 2006. Baksidedfoto: «Rutebussen Alvdal-Folldal-Hjerkin» MINØ.37562; Musea i Nord-Østerdal, Anno. Lisens: Public domain mark.

1. Bakgrunn og mål for arbeidet med kulturminneplanen

1.1. Riksantikvarens og fylkeskommunens initiativ

En kulturminneplan er en oversikt over prioriterte kulturminner og kulturmiljøer i kommunen og inneholder tiltak for forvaltninga av disse. Arbeidet med å lage egne kommuneplaner for kulturminner og kulturmiljøer er en del av Riksantikvarens prosjekt «Kunnskapsløftet for kulturminneforvaltningen»; herunder «Kulturminne i kommunen». Oversikter på kommunalt nivå er et godt redskap for å nå den nasjonale målsetninga om å redusere tapet av verneverdige kulturminner.

«En kulturminneplan der kommunen skaffer seg oversikt over sine kulturminner og vurderer kulturminnenes verdi, vil være viktig for kommunens planarbeid og øvrige virksomhet. (...) Målet er at 90% av alle kommunane i landet skal ha stadfesta planar med eit særskild fokus på kulturminne innan 2020. (...) Gjennom arbeidet med å lage ein kulturminneplan får kommunen sett temaet på den politiske dagsorden og aktualisert kulturarven si rolle i samfunnsutviklinga» (Riksantikvaren u.å.).

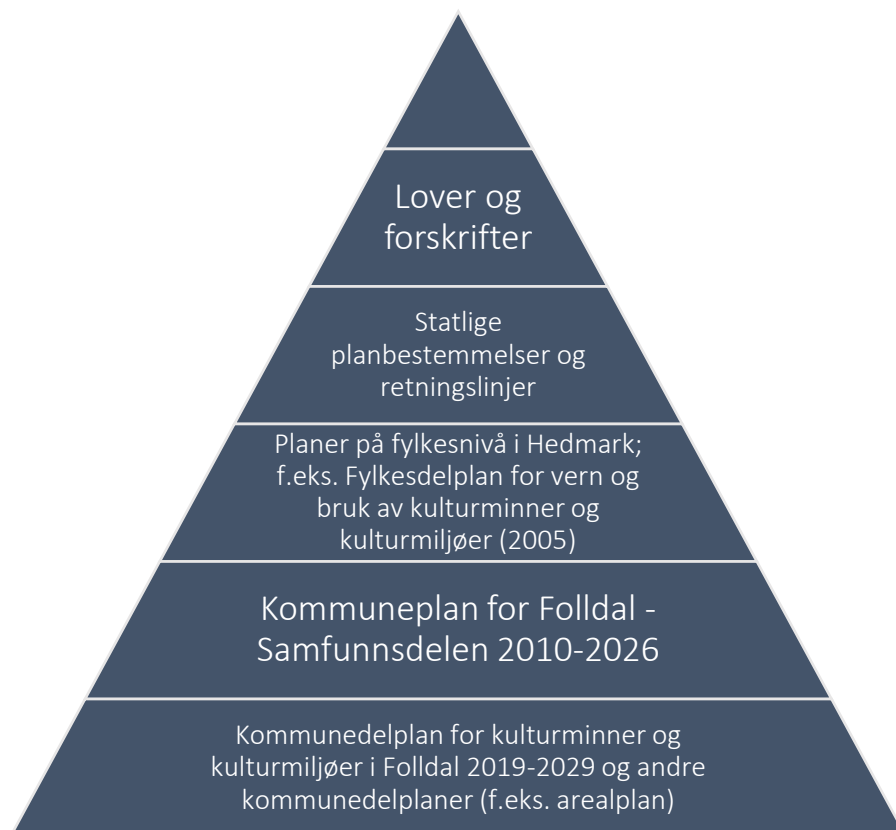
På kommunestyremøtet 08.12.2016 ble det vedtatt at kulturminneplanen skulle prioriteres i 2017. Det er første gang det lages en egen plan for kulturminner i Folldal.

Jfr. plan- og bygningsloven skal det lages planprogram for arbeid med kommuneplaner (Pbl. § 4-1), og dette følger her.

1.2. Rammer for planarbeidet

1.2.1. Krav til planprosess og plandokumenter

Riksantikvaren og Hedmark fylkeskommune støtter planen økonomisk. Med grunnlag i premissene for den økonomiske støtta fra fylkeskommunen skal planen ha form som en kommunedelplan. Kommunedelplaner for bestemte temaer skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp.). I kulturminneplanen skal handlingsdelen inneholde tiltak, hvem som skal gjennomføre tiltaket, hvordan det skal finansieres, og hva slags tidsramme det har. Eksempler på slike tiltak for kulturminneplanen er skjøtsels- og vedlikeholdsplaner og utforming av analoge og digitale utstillinger. Handlingsdelen skal revideres årlig (Pbl. § 11-2).

Figur 1.: Kulturminneplanens plass i planhierarkiet.

Planen skal inneholde et juridisk bindende plankart, bestemmelser og retningslinjer og planbeskrivelse. Plankartet skal vise hensynssoner for bruk og vern av arealer (Pbl. § 11-5). Det er i hovedsak to typer hensynssoner som er relevante for arbeidet med kulturminneplan i Folldal; hensynssone C og D (se faktaboks t.h.). Det lages også temakart for oversikt innen hver kulturminnekategori (se kap. 2.3.).

Jfr. Pbl. kan det vedtas generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel. Pbl. § 11-9 nr. 7 er et eksempel på en bestemmelse som er aktuell for kulturminneplanen; «7. hensyn som skal tas til bevaring av eksisterende bygninger og annet kulturmiljø».

1.2.1. Relevante begrep

SEFRAK-registeret: SEFRAK er en forkortelse for SEkretariatet For Registrering Av faste Kulturminne i Norge. Dette registreringsarbeidet ble gjennomført i åra 1975-1995, og gir en oversikt over eldre bygninger og andre kulturminner (Riksantikvaren u.å.). Alle bygninger eldre enn 1850 har meldeplikt. (Kulturminneloven § 25).

Fredning: Fredning er den strengeste formen for vern. Myndighetene må godkjenne endringer på kulturminnet dersom det går ut over vanlig vedlikeholdsarbeid (Riksantikvaren u.å.).

Hensynssoner jfr. Pbl. § 11-8

Hensynssone C:

«c) Sone med særlig hensyn til landbruk, reindrift, mineralressurser, friluftsliv, grønnsstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, med angivelse av interesse.

(...)

Det kan gis retningslinjer om begrensninger av virksomhet og vilkår for tiltak for å ivareta interessen i sonen.»

Hensynssone D:

«d) Sone for båndlegging i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven eller andre lover, eller som er båndlagt etter slikt rettsgrunnlag, med angivelse av formålet.»

Vern: Kulturminner kan vernes både gjennom loven og gjennom andre virkemidler (f.eks. listeføring). (Riksantikvaren u.å.). Vern gir andre retningslinjer enn fredning.

Figur 2.: F.v.: Inngangsdør Ryeng skole før restaureringa som nylig er avslutta, elever på det årlige besøket i Uppigard , og utsnitt av minnestøtta ved Einunna bru.

Vedtaksfreda kulturminner: Vedtaksfreding etter kulturminneloven kan omfatte alle typer kulturminner yngre enn 1537, stående byggverk yngre enn 1649, kulturmiljøer og fartøy (Riksantikvaren u.å.).

Automatisk freda kulturminner: Alle faste kulturminner fra før år 1537 er automatisk freda gjennom kulturminneloven. Stående byggverk fra perioden 1537 – 1649 og og samiske kulturminner eldre enn 100 er også automatisk freda. Staten har eiendomsretten til båter og tilhørende objekt som er mer enn 100 år og som en ikke kan avklare eieren for. Alle automatisk freda kulturminner

har ei sikringssone (Kulturminneloven § 4., 6. og 14.). Denne er minimum 5 meter fra kulturminnets ytterkant (Riksantikvaren u.å.).

Verneverdig kulturminne: Slike kulturminner har som oftest ikke noe formelt vern etter loven, men blir tatt vare på fordi de ses på som verdifulle av eiere og brukere (Riksantikvaren u.å.).

Kulturmiljø: Et område der kulturminner inngår som en del av en større sammenheng (Riksantikvaren u.å.). Eksempler på kulturmiljøer i Folldal er setergreender og områdene med gruveanlegg.

Nyere tids kulturminner: Bygg, anlegg, kirker og alle øvrige kulturminner som med opphav etter 1537 (Riksantikvaren u.å.). Unntakene er presisert i punktet over om automatisk freda kulturminner. Kølmler fra gruvetida og østerdalsstuer er eksempler på nyere tids kulturminner i Folldal.

Figur 3.: Folldal gruver. Foto: © Statens vegvesen.

1.2.2. Lover og planer i forskjellige nivåer

Lover, forskrifter og planer på regionalt og nasjonalt nivå legger føringer og gir juridisk forankring for planarbeidet. Her følger en gjennomgang av de viktigste.

1.2.2.1. Nasjonalt nivå

1.2.2.1.1. Lover og forskrifter

- *Lov om plan – og byggesaksbehandling* (2008) (Plan- og bygningsloven)
- *Lov om kulturminner* (1978) (Kulturminneloven)

«Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.»

(...)

«Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressurser som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og fremtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet.»

(Kulturminneloven; hneholdsvis § 2 og 1 (1978))

- *Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd* (2007) (Kulturlova)
- *Lov om forvaltning av naturens mangfold* (2009) (Naturmangfoldloven)
- *Forskrift om vern av Rondane nasjonalpark* (2003)
- *Forskrift om vern av Dovre nasjonalpark* (2003)) (Vedlegg til *Forskrift om vern av Rondane nasjonalpark*)

- *Forskrift om Dørålen landskapsvernområde (2003)) (Vedlegg til Forskrift om vern av Rondane nasjonalpark)*
- *Forskrift om Knutshø landskapsvernområde (2002)*
- *Forskrift om Grimsdalen landskapsvernområde (2003)*
- *Forskrift om Myldingi naturreservat (2003) (Vedlegg til Forskrift om vern av Rondane nasjonalpark)*
- Forskrifter om fredning for henholdsvis Einunndalsranden, Frekmyr, Grimsmoen og Bjørndalen naturreservat, Folldal kommune, Hedmark (alle freda i 1989)

1.2.2.1.2. Veiledere og informasjon fra Riksantikvaren

- *Eksempelsamling – Bestemmelser til arealplaner (Riksantikvaren 2017)*
- *Kulturminner, kulturmiljøer og landskap – Planlegging etter plan- og bygningsloven (Riksantikvaren 2016)*
- *Kulturminner i kommunen – Kulturminneplan (Riksantikvaren 2013)*
- *Kulturminner i kommunen - Håndbok for lokal registrering (Riksantikvaren 2013)*
- *Verdisetting og verdivurdering av kulturminner (Riksantikvaren u.å.)*
- *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse – Veileder om faggrunnlag og arbeidsmåte (Riksantikvaren 2016)*
- *Krigens kulturminner (Riksantikvaren 2015)*
- *2. Kulturlandskap – 2.2.1. Gamle steingjerder (Riksantikvaren u.å.)*

1.2.2.1.3. Stortingsmeldinger, nasjonale planer og utgivelser fra departementer

- *Framtid med fotfeste – Kulturminnepolitikken. Meld. St. 35 (2012-2013)*
- *Opplev Norge – unikt og eventyrlig. Meld. St. 19 (2016-2017)*
- *Berekraftige byar og sterke distrikt. Meld. St. 18 (2016-2017)*
- *Vegvalg - Nasjonal verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner (Statens Vegvesen Vegdirektoratet 2002)*

1.2.3. Regionalt nivå

- *Fylkesdelplan for vern og bruk av kulturminner og kulturmiljøer – Kulturminner for Hedmarks framtid (Hedmark fylkeskommune 2005)*
- *Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane (Fylkesmannen i Oppland 2009)*
- *Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021 (Østfold fylkeskommune 2016)*
- *Regional plan for Rondane-Sølnkletten (Hedmark og Oppland fylkeskommuner, 2013)*

1.2.4. Lokalt nivå

- *Kommuneplan for Folldal. Samfunnsdelen 2010-2026*
- *Kommuneplan for Folldal. Arealplan 2010-2026*
- *Reguleringsplan for Folldal gruver. R09 Folldal gruver, vedtatt 2011*

- *Kartlegging og verdisetting av friluftsområder i Folldal*. Vedtatt 2017
- *Kommunedelplan for seterområder i Folldal kommune*. Vedtatt 2015
- *Strategisk næringsplan Folldal kommune 2015-2020*

Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel 2010-2026

Målsetningene under er henta fra forskjellige plasser i gjeldende kommuneplans samfunnsdel og er relevante for planarbeidet-

- ❖ Attraktivt Folldal sentrum
- ❖ Allsidig kulturliv
- ❖ Aktive grender/nærmiljø
- ❖ Gode møteplasser
- ❖ Attraktivt for etablerere i hele kommunen
- ❖ Fokus på reiselivs- og opplevelsesnæringer i kommunen
- ❖ Ha et folkehelseperspektiv: «Folldal – en frisk og frodig fjellkommune»
- ❖ Attraktive kultur- og fritidstilbud
- ❖ Være i samspill med lag og foreninger
- ❖ Aktiv deltagelse i forvaltningsorganene for verneområder
- ❖ Bidra til bærekraftig bruk av naturen

2. Mål og strategi

2.1. Kulturminner og kulturmiljøer i Folldal

Figur 4.: Utsnitt av interiør i Uppigard Streitlien. Foto: © Jan von Steijern.

Innafor kommunens grenser har vi kulturminner fra forhistorisk, historisk og moderne tid. Fangstanlegg, kol,- og tjyrrumiler, blæsterovner, seterbygg- og miljøer, krigsminner, kirkebygg og gardsbygg av eldre dato er eksempler på dette. Det kulturmiljøet som for de fleste er tydeligst i hverdagen er sannsynligvis Folldal gruver med sin store bygningsmasse og sitt karakteristiske skråsjakttårn.

Begrepet «kulturminner» omfatter mer enn bygg og fysiske spor. Språk, litteratur, historier knytta til særskilte plasser og tradisjoner for mat, dans og musikk kan nevnes som eksempler på immaterielle kulturminner vi har i Folldal.

2.2. Mål gitt på regionalt nivå

Hedmark fylkeskommune definerer målene med planarbeidet slik:

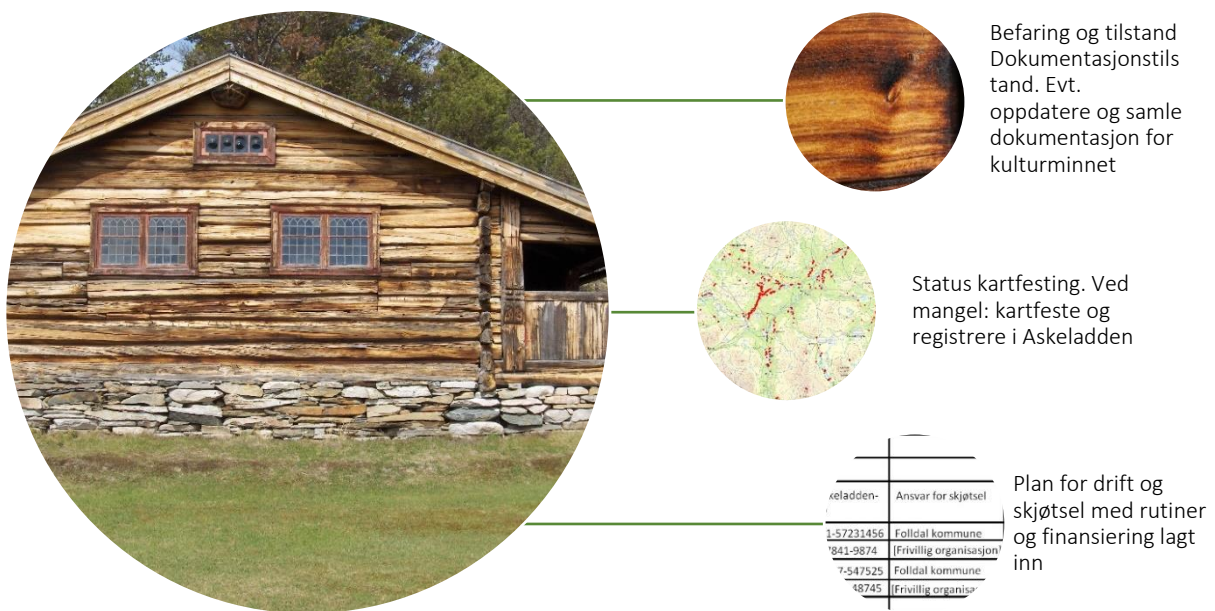
- ❖ «Målet med prosjektet er å gi økt kunnskap om kulturminner. Denne kunnskapen kan brukes i undervisning, formidling, næringsutvikling, arealplanlegging og forvaltning.
- ❖ Sette kulturarv, kulturminner og kulturmiljø på dagsorden.
- ❖ Skape tilhørighet, identitet, stolthet og ansvarsfølelse.
- ❖ Inspirere til å ta i bruk kulturarven for bærekraftig verdiskaping og utvikling.
- ❖ Øke kunnskapsgrunnlaget.
- ❖ Kartlegge og samordne eksisterende registreringer.
- ❖ Kartlegging og registrering av «nye» kulturminner.
- ❖ Skape god lokal forvaltning gjennom bruk, vern, skjøtsel og formidling.»

(Hedmark fylkeskommune og Riksantikvaren i brev til aktuelle kommuner)

Disse målene gjelder også for Folldals planarbeid.

Hovedmålet med planen er å avklare hvilke kulturminner og kulturmiljøer i Folldal som skal prioriteres, hvorfor og hvordan. Dette krever undersøkelse av kulturminner vi kjenner til og registrering og dokumentasjon av de som ikke er registrert. Det skal utarbeides plankart til bruk i plan- og byggesaksbehandling.

2.3. Mål på kommunalt nivå

Figur 5.: Ryenstugu i Uppigard Streitlien som eksempel for et av delmåla i planen.

- ❖ Kulturminner og kulturminneløyper som kommunen eier eller har vedlikeholdsansvar for skal befares og dokumenteres på nytt der det er behov for det. Dokumentasjonen blir en del av kulturminneplanen. Tilstand, formidling og eventuelle planer for drift og skjøtsel er blant det som blir kartlagt. De av disse som ikke har kartfesting skal få det.
- ❖ Kulturminner som ikke tidligere er registrert skal dokumenteres og kartfestes. Kulturminnene registreres i Askeladden.
- ❖ Finne ut om enkelte kulturminner eller kulturmiljøer er av en slik karakter og verdi at de bør foreslås beskytta gjennom bruk av hensynssone. Hensynssoner, bestemmelser og retningslinjer som lages i kommunedelplan for kulturminner skal integreres i kommuneplanens arealdel. Det er også mulig å føre kulturminnet opp som verneverdig i en lokal liste hos kommunen som kommer i tillegg til SEFRAX-registeret. Ei

slik liste gir ikke et lovhjemla vern, men kan fungere som en oversikt for bruk i anna planarbeid.

- ❖ Det skal utarbeides egne mål for arbeid med kulturminner og kulturmiljøer i Folldal kommune. Disse skal inkluderes i kommuneplanens samfunndel.
- ❖ Disse kulturminnene og kulturmiljøene får mer grundig omtale i planen-
 - Folldal gruver med tilhørende anlegg. Dette står i særstilling blant helhetlige kulturmiljøer i Folldal og er blant Riksantikvarens utvalgte anlegg i bevaringsprogrammet for tekniske og industrielle kulturminner.
 - Bygdetunet Uppigard Streitlien, Vassaga i Mellombekken, Ryeng skole, kverna i Kvita, BP-stasjonen i Grimsbu, fangstanlegget i Jehansdalen og setermiljøene i Einunndalen. Disse er blant de mest sentrale kulturminnene og kulturmiljøene i øvrige deler av Folldal.
- ❖ SEFRAK-registreringer gjort i Folldal gjennomgås i Askeladden og braArkiv for å sikre at alle registreringene har fått sine analoge dokumenter digitalisert og lagt til.
- ❖ Planbeskrivelsen struktureres gjennom tematiske inndelinger. Kulturminner og kulturmiljøer deles inn slik
 - Landbruk (inkl. utmark; herunder Einunndalen)
 - Skogbruk
 - Gruvedrift med tilhørende bruk av utmark

- Barn og unge
- Sosiale møteplasser
- Transport og samferdsel
- Krigens kulturminner
- Teknisk og industrielt
- Bygninger med kulturhistorisk verdi
- Kirkebygg og andre religiøse kulturminner
- Samiske kulturminner
- Automatisk freda kulturminner
- Nyere tids kulturminner
- Immaterielle kulturminner; f.eks. håndverks- og kunsttradisjoner med kulturminneverdi (inkl. fysiske spor etter disse)

Disse får tilhørende temakart.

Figur 6.: T.v.: Diktarstua etter Ivar Mortensson-Egnund på Egg oktober 2017. Historia om Ivar sitt liv kan en høre gjennom digitaltmuseum.no på mobil eller nettbrett (skjermdump t.h.)

- ❖ I sammenheng med fylkeskommunens delmål om «å ta i bruk kulturarven for bærekraftig verdiskapning og utvikling» anses **formidlingsstatus** for kulturminnene som en viktig del av befaringsarbeidet i planprosessen. I Folldal er det mange kulturminner som kan interessere målgrupper i forskjellige aldre. Formidlingsfokuset ses blant annet i sammenheng med Nasjonal Turistveg Rondane og Folldal gruver. Handlingsdelen skal vise til hvilke kulturminner som egner seg for videre formidling og inneholde konkrete tiltak for utvikling av formidling både digitalt og analogt.

Figur 7.: Utsnitt av skilt som er under utforming.

Teksten er skrevet av Kirstine P. Tallerås.

- ❖ Det er gjort mye arbeid med dokumentasjon av **immaterielle kulturminner** i lag, foreninger og blant enkeltpersoner. Immaterielle kulturminner som matkultur, musikk, litteratur, dans, språk, historiefortelling, kunstneriske uttrykk eller metoder med kulturminneverdi, håndverksteknologi og plasser med immateriell kulturminneverdi blir derfor en del av

handlingsdelen i kommunedelplanen. Her vil det dreie seg om forslag til videre kartlegging, dokumentasjon, samling, formidling og øvrig ivaretagelse av slike kulturminner.

2.4. Strategi

Figur 8.: «Goro Ryen med geiter i båten». MINØ.038893, Musea i Nord-Østerdal, Anno.

Lisens: Public domain mark. Digitalt museum: u.å.

- ❖ Bruke medvirkning aktivt i planarbeidet for å innhente kunnskap og øke identitets-og ansvarsfølelsen i sammenheng med kulturminner.
- ❖ Samarbeide med turismeaktører i Folldal i planarbeidet for å bruke kulturminner på en hensiktsmessig og forsvarlig måte i det lokale næringslivet.
- ❖ Å legge opp til vern gjennom bruk der det er mulig.

2.5. Målgrupper for kulturminneplanen

Kulturminneplaner kan rette seg til forskjellige målgrupper. Hver enkelt kommune avgjør omfanget av dette. For Folldal kommunes kulturminneplan er målgruppene hovedsakelig:

- ❖ Politiske myndigheter. Forankring av kulturminnenes verdi i kommunens planarbeid.
- ❖ Kommunalt ansatte som arbeider med daglig drift og saksbehandling innen plan, byggesak, landbruk, eiendom, miljø og kultur.
- ❖ Eier/grunneier av kulturminne.
- ❖ Stiftelser og museer i området.
- ❖ Frivillige organisasjoner.
- ❖ Skoler.
- ❖ Besøkende, turister og hytteiere.
- ❖ Innbyggere i alle aldre som har eller får interesse for kulturminner og kulturmiljøer i Folldal.

3. Opplegg for medvirkning

Jfr. plan- og bygningsloven skal enhver som fremmer planforslag legge til rette for medvirkning (Plan- og bygningsloven § 5-1). I dette legges det at alle innbyggere og andre berørte skal bli informert og ha mulighet til å komme med innspill som blir hørt.

Lokalkjente kan ofte mye om kulturminner i nærmiljøet. Den typen informasjon de har er ofte ikke dokumentert andre steder. Graden av medvirkning for kulturminneplanen legges derfor på et **diskusjonsnivå**. Det vil si at planarbeidet

vil foregå i aktivt samråd med de berørte parter. De medvirkende har ikke medbestemmelsesrett.

Planforslaget skal utformes slik at alle har tilgang til og kan forstå hva planen innebærer. En del eldre har mye viktig kunnskap og informasjon å komme med i sammenheng med kulturminner. Det er også viktig at kulturminneforvaltninga retter seg mot barn og unge. Gjennom formidling og økt interesse for kulturminner blant unge legger en grunnlaget for den framtidige forvaltninga.

3.1. Informasjonsarenaer

Ved varsling av utleggelse til offentlig ettersyn, innspillrunde, åpne møter og andre hendelser i planprosessen som det er nødvendig å varsles om brukes følgende arenaer:

- ❖ Kommunens hjemmeside og Facebookside
- ❖ Lokalavis
- ❖ Utsendelse av elektronisk eller analogt brev til regionale myndigheter, nabokommuner, interesseorganisasjoner eller andre med særlig interesse i planarbeidet
- ❖ Åpne møter
- ❖ Møteplasser for lag og foreninger
- ❖ Barne- og ungdomsrådet

Det skal holdes minst ett åpent møte underveis i planarbeidet.

3.2. Aktører i planprosessen

- ❖ Eksempler på lokale lag, foreninger og bedrifter som kan ha interesse av kulturminneplanen:
 - Kulturvernrådet
 - Bondelaget
 - Bonde- og småbrukarlaget
 - Folldal fjellstyre
 - Forskjellige utmarkslag og jakt- og fiskelag
 - Historielaget Frederiks Gave
 - Folldal Spellmannslag
 - Folldal Husflidslag
 - Folldal Arbeiderkvinnelag
 - Nord-Østerdal Fortidsminneforening
 - 4H-klubber
 - Bygdekvinnelagene
 - Folldal Pensjonistforening
 - Folldal mållag
 - Folldal turlag
 - Folldal skole
 - Bibliotek
- ❖ Grunneiere som har aktuelle kulturminner på sin eiendom
- ❖ Myndigheter som har interesse i saken
- ❖ Kommunale enheter og råd; f.eks. Barne- og ungdomsrådet
- ❖ Øvrige innbyggere

Ei **referansegruppe** er oppretta for å ivareta en kvalitetssikring og vil fungere som ei utvida arbeidsgruppe med et begrensa antall møter. Gruppa består av følgende medlemmer:

- ❖ Anno museum - Musea i Nord-Østerdal v/ avdelingsdirektør Bersvend Salbu
- ❖ Statens Vegvesen avd. Nasjonal turistveg Rondane v/ Werner Harstad
- ❖ Representant fra Hedmark fylkeskommune deltar etter behov

Bedriftsnettverket Rondanevegen og Folldal gruver er involvert i planarbeidet gjennom representanter i den administrative arbeidsgruppa.

3.3. Kunnskapsgrunnlag

- ❖ Lokalhistorisk litteratur
- ❖ Riksantikvarens digitale kulturminnedatabase *Askeladden* (inkl. SEFRAK-registrerte bygg og fylkeskommunale registreringer og tilhørende rapporter)
- ❖ Riksantikvarens arkiv for kulturminnebilder
- ❖ Unimus – Universitetsmuseenes samlingsportaler (Fotoportalen, Arkeologisøk m.m.)
- ❖ Topografisk arkiv ved Kulturhistorisk museum (Universitetet i Oslo)
- ❖ Lokalkjente
- ❖ Eventuelle lydopptak
- ❖ Digitaltmuseum.no
- ❖ Arkivportalen og PRIMUS. Reise til fysiske arkiv hos musea i Nord-Østerdal.

3.4. Ønsker om innspill

Det ønskes særskilt innspill for følgende emner til kulturminneplanen:

❖ **Immaterielle kulturminner-**

Som nevnt er det et delmål å lage oversikt over hva som er dokumentert av immaterielle kulturminner i Folldal. Det ønskes særskilt innspill på om det er noen kategorier for immaterielle kulturminner i Folldal som ikke er nevnt under delkapittel 2.3.

Figur 9.: «Portrett av mann med fele – Torvald Trondsgård. Gardbruker, bygdeslakter, felespiller»

MINØ.031795, Musea i Nord-Østerdal, Anno. Lisens: Public domain mark. (Digitalt museum u.å.)

❖ **Eventuelle uregistrerte automatisk freda kulturminner-**

Det ønskes innspill om eventuelle automatisk freda kulturminner som ikke tidligere har blitt registrert. Informasjon om disse blir videreformidla til fylkeskommunen.

❖ Om du kjenner til enkelte kulturminner som på grunn av sin **særskilte verdi i kulturminnesammenheng burde foreslås verna eller beskytta av hensynssone C eller D.**

- ❖ Forslag til **kulturminneløyper eller analog eller digital formidling** av enkelte kulturminner-

Det ønskes innspill om områder og enkeltminner (særsilt langs turstier, men også i bebygde områder) som egner seg til eller kan trenge formidling gjennom skilt eller digital utstilling.

4. Intern organisering av arbeidet

4.1. Politisk styringsgruppe

Kommunestyret konstituerer en politisk styringsgruppe.

Komité 1 foreslås som politisk styringsgruppe og består av følgende medlemmer:

- ❖ Ronny Bekken Larsen
- ❖ Ellen Grete Kroken
- ❖ Øyvind Bakken-Berg
- ❖ Elin Borkhus

4.2. Administrativ arbeidsgruppe

Det opprettes en administrativ arbeidsgruppe fra ulike fagområder for planarbeidet. Deltakerne i arbeidsgruppa deltar i prosessen etter behov.

Arbeidsgruppa har følgende medlemmer:

- ❖ Prosjektleder: Rannveig Fridtun Øyen
- ❖ Kulturkonsulent og prosjektansvarlig: Jens Jørgen Jensen
- ❖ Saksbehandler plan/geodata: Synnøve Kjøsberg
- ❖ Landbruk: Bjørn Gussgard
- ❖ Næring: Klaas van Ommeren
- ❖ Representant fra Stiftelsen Folldal Gruver: Even Moen
- ❖ Representant for bedriftsnettverket Rondanevegen: Anita Bjørkeng

*Figur 10.: Interiør fra Uppigard
Streitlien. Foto: © Jan von Steijern.*

4.3. Framdrift

4.3.1. Sammenfatta framdriftsplan for hele planprosessen

	2017				2018												2019											
	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.			
Planprogram utarbeid. og behandl.																												
Planprogram vedtas i kommunestyr.																												
Start planarbeid og red. planpr. etter høring																												
Registreringsarb. og anna feltarb.																												
Utarbeidelse av plan																												
Allmøte																												
Oppfølging av innspill																												
Første politiske behandling m/ høring																												
Redigering etter innspill																												
Andregangsbehandling av planforslag																												
Planen vedtas																												

4.3.2. Detaljert framdriftsplan for planoppstart og planprogram

	September- november 2017	November 2017	November 2017-januar 2018	Januar-februar 2018	Februar 2018	Mars 2018
Aktivitet	Forslag til planprogram utarbeides.	Førstegangsbehandling av planprogramforslaget i formannskapet. Varsel om oppstart og utleggelse av planprogram til offentlig ettersyn.	Forslag til planprogram er på høring i seks uker.	Bearbeiding av planprogrammet i henhold til høringsuttalelser.	Andregangsbehandling av planprogr. i formannskapet.	Vedtak av planprogram i kommunestyret.
Aktører	Administrativ arbeidsgruppe.	Formannskapet.	Regionale myndigheter, innbyggere i Folldal, nabokommuner og andre berørt av planarbeidet.	Administrativ arbeidsgruppe og politisk styringsgruppe.	Formannskapet.	Kommunestyret.
Medvirkning	Ett møte med Kulturvernrådet.	Planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn. For å sikre medvirkning ytterligere sendes varsel og forslag på papir til planpr. til lag, foreninger og andre instanser som planen er særskilt relevant for.	Høringsforslag sendes til kommunen.			

4.3.3. Detaljert framdriftsplan for arbeidet med sjølve planen

	November 2017-februar 2018	Februar-august 2018	September-oktober 2018	November 2018-februar 2019	Februar-april 2019	Mai-juni 2019	August 2019	September 2019
Aktivitet	Oppstart hovedplan. Planlegging av feltarbeid.	Innsamling av materiale, befarings kulturminner, registrering av kulturminner, dokumentasjon og annen feltarbeid. Strukturering av materialet etter kategori og fortløpende arbeid med plan.	Bearbeiding av materiale og utarbeiding av planbeskrivelse og kart.	Vurdering av innspill og evt. implementering i planforslag.	Politisk førstegangsbehandling av planforslag med påfølgende seksukers høringsperiode.	Revidering av plan ut fra evt. høringsinnspill	Politisk andregangsbehandling av planforslag.	Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer i Folldal 2019-2029 vedtas
Aktør	Administrativ gruppe.	Administrativ arbeidsgruppe og politisk styringsgruppe. Referansegruppe.	Administrativ arbeidsgruppe.	Administrativ arbeidsgruppe og politisk styringsgruppe.	Administrativ arbeidsgruppe. Formannskapet.	Administrativ arbeidsgruppe og politisk styringsgruppe	Formannskapet	Kommunestyret
Medvirkning	-Kontakt med aktuelle informanter i lag, foreninger og innbyggere generelt.	- Det informeres om planarbeidet, oppfordres til innspill og involvering fra alle parter i alle kanaler. -Kontakt med aktuelle informanter i lag, foreninger og innbyggere generelt. - Møte i Kulturvernrådet.	-Allmøte der innbyggere, lag, foreninger og næringsliv i Folldal og regionen inviteres. Frist for innspill: 1 november. -Oppdateringer i digitale medier. Det informeres om planarbeidet.	- Oppdateringer i digitale medier. Det informeres om planarbeidet.	-Planforslaget legges ut til offentlig ettersyn. For å sikre medvirkning ytterligere sendes varsel og planforslag til lag, foreninger og andre instanser som planen er særsk. relevant for.			

5. Kontaktinformasjon

Folldal kommune:

Telefon sentralbord: 62 49 10 00

Epost postmottak: postmottak@folldal.kommune.no

Adresse: Gruvvegen 7, 2580 Folldal

Hjemmeside: <http://www.folldal.kommune.no/160.Folldal-kommune-Forside.html>

Politisk styringsgruppe: Komité 1: Helse, oppvekst og kultur

Navn	Epost	Telefon
Ronny Bekken Larsen	ronny.bekken.larsen@folldal.kommune.no	91 16 72 79
Ellen Grete Kroken	ellen-grete.kroken@folldal.kommune.no	41 61 80 54
Øyvind Bakken-Berg	oyvind.bakken-berg@folldal.kommune.no	91 18 56 29
Elin Borkhus	elin.borkhus@folldal.kommune.no	48 14 66 10

Administrativ arbeidsgruppe

Navn	Epost	Telefon
Rannveig Fridtun Øyen	rannveig.fridtun.oyen@folldal.kommune.no	41 64 71 26
Jens Jørgen Jensen	jens-jorgen.jensen@folldal.kommune.no	90 01 22 81
Synnøve Kjøsberg	synnove.kjonsberg@folldal.kommune.no	48 88 28 65
Bjørn Gussgard	bjorn.gussgard@folldal.kommune.no	47 97 96 83
Klaas van Ommeren	klaas.van.ommeren@folldal.kommune.no / post@folldalvekst.no	62 49 03 10
Even Moen	post@folldalgruver.no	90 88 98 91
Anita Bjørkeng	post@rondanevegen.no	95 88 83 96

6. Litteraturliste

- ❖ *Askeladden*, Riksantikvaren (u.å.) [Internett] askeladden.ra.no [Sist brukt november 2017]
- ❖ Det kongelige miljøverndepartement. *Meld. St. 35 (2012-2013) Framtid med fotfeste - Kulturminnepolitikken*
- ❖ Digitalt museum (u.å.) «Goro Ryen med geiter i båten» MINØ 38893; **Musea i Nord-Østerdal**. Foto tatt ca. 1930. [Internett] Tilgjengelig fra: <https://digitaltmuseum.no/>
- ❖ Digitalt museum (u.å.) «Parti fra Foldalen» MINØ.037481; **Musea i Nord-Østerdal**. [Internett] Tilgjengelig fra: <https://digitaltmuseum.no/>
- ❖ Digitalt museum (u.å.) «Portrett av mann med fele – Torvald Trondsgård. Gardbruker, bygdeslakter, felespiller» MINØ31795; **Musea i Nord-Østerdal**. [Internett] Tilgjengelig fra: <https://digitaltmuseum.no/>
- ❖ Digitalt museum (u.å.) «Rutebussen Alvdal-Folldal-Hjerkinn» MINØ.37562; **Musea i Nord-Østerdal** [Internett] Tilgjengelig fra: <https://digitaltmuseum.no/>
- ❖ Hedmark fylkeskommune (2005) *Fylkesdelplan for vern og bruk av kulturminner og kulturmiljøer gjeldende fra 2005 – Kulturminner for Hedmarks framtid*
- ❖ Kulturminneloven (1978) *Lov om kulturminner*
- ❖ Plan- og bygningsloven (2008) *Lov om planlegging og byggesaksbehandling*
- ❖ Riksantikvaren (u.å.) [Internett] Tilgjengelig fra: <http://www.riksantikvaren.no> [Lest september 2017-februar 2018]
- ❖ Riksantikvaren (2013) *Kulturminner i kommunen – Kulturminneplan*

